

Stuk 30A

Pakketten Glastuinbouw

Aanleiding

In het BWO Glastuinbouw van 31 maart jl. zijn twee samenhangende pakketten voor de glastuinbouw besproken. Ambtelijk zijn de pakketten zodanig aangepast zodat pakket 2 mogelijk tijdens het BO van 10 april jl. geagendeerd kan worden. Onderstaand worden de twee pakketten toegelicht.

Beslispunt

Kunt u akkoord gaan met het bespreken van pakket 2 tijdens het Bestuurlijk overleg met Glastuinbouw Nederland?

Toelichting pakketten

Pakket 1 (Introductie ETS2 glastuinbouw)

- Het kabinet zet in op deelname van de glastuinbouw aan ETS2 via een opt-in vanaf 1 januari 2027. Dit om uitvoeringstechnische redenen (energieleveranciers kunnen de glastuinbouw niet op voorhand uitsluiten van ETS2) en budgettaire redenen (overheid mag extra emissierechten wegens deelname glastuinbouw verkopen, wat inkomsten oplevert).
- De CO2-heffing glastuinbouw wordt vanaf 1 januari 2027 afgeschaft. Dit ter gedeeltelijke compensatie van de deelname van de glastuinbouw aan ETS2.
- Het kabinet zet in op het zo spoedig mogelijk realiseren van een kostencompensatieregeling voor ETS2. Hiermee wordt de "overshoot" van ETS2 op het Convenant Energietransitie Glastuinbouw voor ieder individueel glastuinbouwbedrijf direct gecompenseerd. De hoogte van de kostencompensatie zal tweejaarlijks worden afgestemd op de verduurzamingsambitie van de glastuinbouwsector conform het Convenant Energietransitie Glastuinbouw (conform systematiek huidige tariefstudie).
- Er is een kans dat een kostencompensatieregeling voor ETS2 nog niet direct per 1 januari 2027 van start gaat. Om zekerheid te bieden over tijdige compensatie stelt het kabinet voor om de verlaagde energiebelastingtarieven zodanig te verlagen dat de macro-lasten van de "overshoot" van ETS2 in 2027 en 2028 wordt gecompenseerd. Daartoe worden de bestaande verlaagde tarieven in 2027 en 2028 verlaagd tot maximaal het niveau van 2026 (in verband met het Herstel- en Veerkrachtplan). Tevens wordt een aanvullend verlaagd energiebelastingtarief (tot 10 mln. m3 aardgas) geïntroduceerd waarmee grote glastuinbouwbedrijven beter gecompenseerd kunnen worden. Bij ingang van de kostencompensatieregeling (uiterlijk 1 januari 2029) wordt teruggekeerd naar het huidige afbouwpad van de verlaagde energiebelastingtarieven.

- Mocht het vooruitzicht zijn dat de kostencompensatieregeling per 1 januari 2029 nog niet kan worden geïntroduceerd, dan treedt het kabinet in overleg met de sector over de dan beschikbaar zijnde alternatieven. Daarbij zal ook worden overwogen om alsnog geen gebruik te maken van de opt-in voor ETS2.
- De inkomsten die de opt-in oplevert en niet nodig zijn voor het dekken van de compensatie voor de glastuinbouw, komen beschikbaar voor het verbeteren van de randvoorwaarden van de glastuinbouw via het Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie Glastuinbouw. Naar huidige inzichten bedraagt dit cumulatief tot 2030 circa 300 mln. euro.
- Berenschot en Kalavasta zullen worden gevraagd om een definitieve doorrekening te maken van het voorgestelde pakket aan maatregelen en effecten op verschillende typen glastuinbouwbedrijven (ook energiebedrijven voor de glastuinbouw). Hierbij kunnen de effecten nader worden geoptimaliseerd mede aan de hand van de wensen van Glastuinbouw Nederland. In de augustusbesluitvorming kunnen de definitieve tarieven worden vastgesteld.
- Het kabinet stelt voor om na dit voorjaar samen afspraken te maken over de energietransitie van de glastuinbouw na 2030. Als onderdeel hiervan kunnen afspraken worden gemaakt over de klimaatdoelen voor de glastuinbouw na 2030 en het benodigde beleidsinstrumentarium.

Pakket 2 (Introductie bijmengverplichting groen gas)

- Pakket 2 is voor wat betreft de introductie van ETS2 gelijk aan pakket 1. De per saldo opbrengst wordt echter niet besteedt aan het Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie, maar ter compensatie van de bijmengverplichting groen gas.
- Het kabinet streeft ernaar om per 1 januari 2027 een bijmengverplichting groen gas te introduceren voor ETS2 sectoren (incl. glastuinbouw). Dit omdat een bijmengverplichting belangrijk is voor een robuust toekomstig energiesysteem, voor het verdienvermogen en stikstof- en methaanreductie in de landbouw en voor het aanbod van duurzame CO₂, waar de glastuinbouw ook baat bij heeft.
- Wel stelt het kabinet de ambitie van het huidige wetsvoorstel voor de bijmengverplichting op twee punten bij. In de eerste plaats gaat de bijmengverplichting per 1 januari 2027 gelden en in de tweede plaats wordt de verplichte hoeveelheid bij te mengen groen gas gereduceerd met 25%. Beide aanpassingen leiden naar verwachting tot een halvering van de geraamde stijging van de aardgasprijs tot 2030.
- De introductie van een bijmengverplichting per 1 januari 2027 zorgt voor een "overshoot" ten opzichte van het Convenant Energietransitie Glastuinbouw. Het kabinet compenseert deze "overshoot" middels het (verder) verlagen van de (nieuwe) verlaagde energiebelastingtarieven (tot 10 mln. m³ aardgas). Deze verlaagde tarieven worden in de periode 2030-2035 volledig afgebouwd.
- Net als in pakket 1 zullen Berenschot en Kalavasta worden gevraagd om een definitieve doorrekening te maken van het voorgestelde pakket aan maatregelen (incl. bijmengverplichting) en effecten op verschillende typen glastuinbouwbedrijven (ook

energiebedrijven voor de glastuinbouw). Hierbij kunnen de effecten nader worden geoptimaliseerd mede aan de hand van de wensen van Glastuinbouw Nederland. In de augustusbesluitvorming kunnen de definitieve tarieven worden vastgesteld.

Pakket 2 (Verbeteren randvoorwaarden verduurzaming)

- Voor het realiseren van het CO₂ restemissiedoel van de glastuinbouw is het belangrijk dat de randvoorwaarden voldoende op orde zijn.
- Om ook de glastuinbouw te faciliteren in de verduurzaming is het kabinet voornemens dit voorjaar prioriteit geven aan het verbeteren van randvoorwaarden die ook belangrijk zijn voor het handelingsperspectief van de glastuinbouw. Dit betreft onder andere:
 - Inzet op warmte: dit voorjaar zet het kabinet in op een flinke impuls voor collectieve warmte, onder andere door hier middelen uit het Klimaatfonds voor beschikbaar te stellen. Door warmtenetten te ontwikkelen schaaft ook de productie op van duurzame warmte (geothermie, restwarmte en aquathermie), wat kansen biedt voor duurzame warmte in de glastuinbouw.
 - Inzet op netcongestie: stevige inzet van het kabinet om netcongestie te beperken leidt tot versnelling in aanleg van elektriciteitsinfrastructuur, specifiek voor belangrijke projecten verspreid over het hele land. Dit ondersteunt de elektrificatiemogelijkheden voor de glastuinbouw.
 - SDE++: het kabinet zet erop in om de SDE++ in 2026 opnieuw open te stellen, waarmee ook de glastuinbouw kan verduurzamen, zoals met geothermieprojecten.
 - Voldoende CO₂ aanbod: door de bijmengverplichting groen gas door te voeren kan het aanbod van duurzame CO₂ worden vergroot. De opschaling van groen gas via de bijmengverplichting zorgt voor 1) een potentiële bron van 1,4 Mton biogene CO₂, waarvan 2) de kosten gedeeltelijk worden gedekt door de extra waarde voor groen gas onder de bijmengverplichting.
- Daarnaast is het kabinet bereid om samen met de convenantspartijen te werken aan het verder op orde brengen van de randvoorwaarden indien dat aanvullend op bovenstaand nodig is om het restemissiedoel te realiseren. Hiervoor is het kabinet bereid om met convenantspartijen een Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie Glastuinbouw uit te werken met specifiek op de glastuinbouw gerichte maatregelen. Met Prinsjesdag 2025 wordt het Actieprogramma gepresenteerd. KGG ziet mogelijk ruimte om voor dit Actieprogramma maximaal 200 mln. te vinden op de eigen begroting indien er besloten wordt tot de bijmengverplichting groen gas inclusief de glastuinbouw.

	Pakket 1	Pakket 2	Duiding
ETS2	Van toepassing op de glastuinbouw via opt-in	Van toepassing op de glastuinbouw via opt-in	Door de opt-in kunnen er extra ETS2 emissierechten worden verkocht wat een budgettaire opbrengst heeft.
Bijmengverplichting groen gas	Niet van toepassing op de glastuinbouw	Brede toepassing (incl. glastuinbouw), ambitie 75%, start 1 januari 2027	In pakket 2 is de bijmengverplichting ook van toepassing op de glastuinbouw, in pakket 1 niet.
CO2-heffing glastuinbouw	Afschaffen per 1 januari 2027	Afschaffen per 1 januari 2027	Biedt gedeeltelijke compensatie voor ETS2.
Kostencompensatieregeling	Kostencompensatieregeling per 1 januari 2027	Kostencompensatieregeling per 1 januari 2027	Compenseert de "overshoot" van ETS2 in ieder geval in 2029 en 2030. In pakket 2 is de kostencompensatieregeling ook nodig om de verhoogde ambitie van de bijmengverplichting en afbouw verlaagde energiebelastingtarieven naar 2035 te accommoderen.
Energiebelasting	Nieuwe verlaagde energiebelastingtarieven glastuinbouw (t/m 10 mln. m3) in 2027 en 2028, terugkeer naar huidige afbouwpad bij introductie kostencompensatieregeling	Nieuwe verlaagde energiebelastingtarieven glastuinbouw (t/m 10 mln. m3) per 1-1-2027, lineaire afbouw 2031-2035	Compenseert in pakket 2 de "overshoot" van ETS2 en bijmengverplichting. Biedt in pakket 1 een terugvaloptie voor compensatie voor de "overshoot" van ETS2 in 2027 en 2028.
Randvoorwaarden	Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie Glastuinbouw circa 300 mln. (na goedkeuring MFIN op begroting LVVN)	Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie Glastuinbouw circa 200 mln. (begroting KGG)	Actieprogramma om de randvoorwaarden voor verduurzaming van de glastuinbouw te verbeteren

Bijlage: Effecten pakket 1

- Tabel 1.1 laat de "overshoot" van ETS2 op het Convenant Energietransitie Glastuinbouw zien. Hierbij is uitgegaan van de veronderstellingen uit de concept tariefstudie van Berenschot en Kalavasta. Ook is uitgegaan van het pessimistische scenario dat de kostencompensatieregeling per 1 januari 2029 in werking treedt.
- De "overshoot" in 2027 en 2028 wordt in dit scenario gecompenseerd door het verlagen van (nieuwe) verlaagde energiebelastingtarieven (t/m 10 mln. m³ belast verbruik aardgas). Dit leidt tot overcompensatie van glastuinbouwbedrijven zonder WKK en onvolledige compensatie van glastuinbouwbedrijven met WKK en een hoge netlevering.
- De "overshoot" in 2029 en 2030 wordt gecompenseerd door middel van een kostencompensatieregeling. Dit leidt tot directe compensatie van glastuinbouwbedrijven.
- Onderstaande effecten zullen aan de hand van de definitieve tariefstudie van Berenschot en Kalavasta wijzigen. Hierbij kunnen de effecten in een definitieve slag voor de augustusbesluitvorming wel worden geoptimaliseerd, maar niet volledig teniet worden gedaan.

Tabel 1.1: Overshoot ETS2 na afschaffen CO2-heffing en introductie kostencompensatieregeling

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prijspad ETS2			30	50	55	55
Afschaffen (verhoogde) CO2-heffing			-22,7	-29,3	-35,9	-42,5
Compensatie via energiebelasting			-7,3	-20,7	0	0
Compensatie via kostencompensatieregeling					-19,1	-12,5
Overshoot ETS2 na compensatie			0	0	0	0
radijs: 75.000 m3, geen wkk			-15,7	-25,2	0	0
chrysant: 2,2 mln m3, wkk, 63% eigen gebruik			3,7	5,8	0	0
paprika: 3,3 mln m3, wkk, 1% eigen gebruik			6,1	15,8	0	0
potplant: 1,35 mln m3, wkk, 62% eigen gebruik			4,3	10,4	0	0
tomaat: 6 mln m3, wkk, 51% eigen gebruik			-10,1	-5,3	0	0
Vruchtgroente 1: 11,4 mln m3, wkk, 47% eigen gebruik			-8,0	-2,8	0	0
Vruchtgroente 2: 10,6 mln m3, wkk, 10% eigen gebruik			5,3	11,0	0	0

Tabel 1.2: Budgettaire effecten (prijspeil 2025)							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Cum.
Inkomsten opt-in ETS2			374	286	252	250	1.161
Afschaffen CO2-heffing GTB			-59	-64	-67	-69	-259
Compensatie energiebelasting			-27	-96			-123
Kostencompensatieregeling ETS2					-66	-42	-109
Envelop compensatie glastuinbouw			-248	-119	0	0	-366
Actieprogramma Energietransitie Glastuinbouw			-40	-7	-119	-139	-304
Totaal			0	0	0	0	0

Bijlage: Effecten pakket 2

- Tabel 2.1 laat de "overshoot" van ETS2 en bijmengverplichting op het Convenant Energietransitie Glastuinbouw zien. Hierbij is uitgegaan van de veronderstellingen uit de concept tariefstudie van Berenschot en Kalavasta. Ook is uitgegaan van het pessimistische scenario dat de kostencompensatieregeling per 1 januari 2029 in werking treedt.
- De "overshoot" van ETS2 wordt op dezelfde manier gecompenseerd als in pakket 1 en heeft daarmee dezelfde effecten.
- De "overshoot" van de bijmengverplichting wordt gecompenseerd middels de verlaagde energiebelastingtarieven. Hierbij worden de bestaande verlaagde energiebelastingtarieven niet onder het niveau van 2026 gebracht uit hoofde van het Herstel- en Veerkrachtplan. Dit leidt er toe dat er toe dat een deel van de "overshoot" in 2027 en 2028 wordt gecompenseerd in 2029 en 2030 (wanneer de kostencompensatieregeling meer ruimte in de energiebelasting geeft).
- Onderstaande effecten zullen aan de hand van de definitieve tariefstudie van Berenschot en Kalavasta wijzigen. Hierbij kunnen de effecten in een definitieve slag voor de augustusbesluitvorming wel worden geoptimaliseerd, maar niet volledig teniet worden gedaan.

Tabel 2.1: Overshoot ETS2 na afschaffen CO2-heffing en verdere verlaging verlaagd energiebelastingtarief GTB

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prijspad ETS2			30	50	55	55
Bijmengverplichting (75%, 1 jaar uitstel)			8,3	12,8	21,2	34,0
Afschaffen CO2-heffing			-22,7	-29,3	-35,9	-42,5
Overshoot voor energiebelasting			15,6	33,5	40,3	46,5
radijs: 75.000 m3, geen wkk			9,3	-20,2	-72,1	-98,4
chrysant: 2,2 mln m3, wkk, 63% eigen gebruik			25,1	9,6	-26,3	-38,4
paprika: 3,3 mln m3, wkk, 1% eigen gebruik			29,3	18,3	-14,0	-23,1
potplant: 1,35 mln m3, wkk, 62% eigen gebruik			25,7	11,0	-25,4	-39,1
tomaat: 6 mln m3, wkk, 51% eigen gebruik			21,5	9,0	-23,1	-31,4
Vruchtgroente 1: 11,4 mln m3, wkk, 47% eigen gebruik			23,5	11,7	-19,3	-26,7
Vruchtgroente 2: 10,6 mln m3, wkk, 10% eigen gebruik			30,2	18,9	-11,6	-18,3

Tabel 2.2: Budgettaire effecten (prijspeil 2025)							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Cum.
Inkomsten opt-in ETS2			374	286	252	250	1.161
Afschaffen CO2-heffing GTB			-59	-64	-67	-69	-259
Compensatie energiebelasting			-67	-95	-114	-152	-427
Kostencompensatieregeling ETS2					-66	-42	-109
Envelop compensatie glastuinbouw			-248	-119	0	0	-366
Totaal			0	8	5	-13	0